

Kunstlijn en HRLM op atelierbezoek bij...

Rosa Navarro

‘Kunst is voor mij een vlucht uit de werkelijkheid’

‘Het eindresultaat is steeds weer een verrassing’

Figuratieve en abstracte vormen in opvallende kleuren kenmerken de fotoprints van Rosa Navarro. De kunstenaar experimenteert met fotografietechnieken. “Als ik werk voel ik me gelukkig en hoef ik even niet na te denken over de ellende in de wereld.”

Rosa heeft haar werkruimte in een grote schuur in de achtertuin van haar woning aan de Brouwersvaart. De wanden van het atelier hangen vol met ingelijste fotoprints. De meeste werken hebben felle kleuren, roze en blauw overheersen. Het zijn afdrukken van planten, objecten en vloeistoffen. Midden in het atelier staat een tafel met daarboven een grote UV-lamp. Op de grond en in kasten staan dozen met fotopapier en prints, potten verf, flessen vloeistof en stapels papier in verschillende kleuren. De kunstenaar studeerde af aan de faculteit voor Schone Kunsten aan de Universiteit van Barcelona. Na jaren schilderen stapte ze over op fotografietechnieken als blauwdruk (cyanotypie), fotogram en lumen print. Er ging een wereld voor haar open. “Ik liep vast met schilderen. Ik miste de techniek om verder te komen, dat frustreerde me.” Via een bevriende fotograaf ontdekte ze cyanotypie, een fotografisch proces waarbij na ontwikkeling een cyaan-blauwe afdruk ontstaat. “Ik was gelijk geïntrigeerd. Terug in Nederland begon ik te experimenteren. Het bijzondere van deze methode is dat je op een betrekkelijk eenvoudige wijze een mooi resultaat krijgt. Het nadeel is dat de afdruk altijd blauw is, een beetje eentonig.”

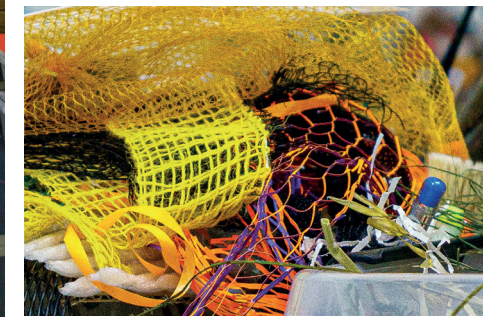
FOTOPAPIER IN DE ZON

Rosa werkt ook met fotografische procedures als fotogram en lumen print. Het afdrukken van een voorwerp dat direct op lichtgevoelig materiaal is gelegd en vervolgens belicht. “Ik zal laten zien hoe het werkt.” Ze loopt naar de werktafel met UV-lamp. “Dit bloemetje bijvoorbeeld leg ik op het fotopapier met daarop een glasplaat om het te fixeren.” Ze knipt de UV-lamp aan, die luid begint te zoemen. Het felle licht schijnt op de bloem. “Waar het UV-licht het papier belicht verschijnt kleur, onder de bloem blijft het wit. Door het papier langer of korter aan licht bloot te stellen krijgt het meer of minder kleur.” Rosa zet de lamp weer uit.

‘Ik spring snel van het ene over op het andere’

“Als ik het papier te lang belicht wordt de kleur te fel. Meestal is tien minuten genoeg. In de zomer maak ik gebruik van de zon, dat gaat veel sneller. In vijf minuten heb je een mooie kleur. Vervolgens maak ik een foto van de afdruk en die ontwikkel ik. Van het origineel vervagen de kleuren in de loop der tijd, het wordt uiteindelijk een zwart-wit print.” Inmiddels heeft Rosa dozen vol met verkleurde afdrukken. Ze weet niet of ze er wat mee kan, maar wil ze ook niet weggooien. “Misschien maak ik er wel één groot kunstwerk mee.”

EFFECTEN VAN ZEEPBELLEN

De kleuren die tijdens de belichting ontstaan zijn afhankelijk van het soort papier dat Rosa gebruikt. Volgens haar hangt de kleur af van de hoeveelheid zilver in het papier. Ze graaft in een grote doos en toont prints in roze- en paartinten. “Ik werk afwisselend met papier van het merk Ilford en Foma.” Naast experimenteren met licht varieert ze ook in onderwerpen. De kunstenaar onderzocht onder meer de effecten van het belichten van zeepbellen en kartonnen verpakkingsmaterialen op fotopapier: “Soms pakt het goed uit en andere keren niet. Dat

is onderdeel van het experiment. Ik heb wel het gevoel steeds beter te snappen hoe het werkt, maar je kan het effect niet helemaal beheersen. Het eindresultaat is iedere keer een verrassing.” Soms kleurt ze de prints later nog wat bij met verf of viltstift. Momenteel is ze aan het onderzoeken wat er nog meer mogelijk is met blauwdruk. “Ik druk nu af op glas in plaats van op fotopapier. Aan het mengsel van chemicaliën voeg ik verf toe en breng dat aan op het glas. Zo kan ik variëren in kleur en zijn niet alle afdrukken blauw.”

AANGEVRETEN BLAADJES

Rosa haalt haar inspiratie hoofdzakelijk uit de natuur. Ze raakt geïnspireerd door wat ze om zich heen ziet. “Planten, bomen, en het verstrijken van de seizoenen. Ik let op details in het landschap, zoals bloemetjes of speciale bladeren. Ik heb honderden aangevreten blaadjes gefotografeerd, bepaalde rupsjes eten hele patronen in het blad. Ik maak visueel werk, er zit niet per se een diepere boodschap achter. Ik ben wel zeer begaan met de klimaatproblematiek. De wereld is zo gek op het moment, we maken alles kapot.” Ze maakte een serie fotoprints over de ‘plastic soep’, de opeenhoping van grote

hoeveelheden plastic en ander afval in oceanen en zeeën. Het zijn afdrukken van afstervend koraal en ronddrijvende plastic zakken. “Waar zijn wij mee bezig? Ik maak me daar echt zorgen om. Het lastige is dat ik als individu niets kan veranderen aan oorlogen of hongersnood bijvoorbeeld. Ik voel me vaak machteloos. Uit protest zou ik politieke kunst kunnen maken, maar dan kom ik helemaal niet meer los van dat rotgevoel. Mijn omgeving snapt niet altijd waarom ik me zo druk maak om al het slechte in de wereld. Misschien ben ik hypergevoelig. Eigenlijk wil ik het er liever niet over hebben, het deprimeert mij. Ik laat liever het mooie van de natuur zien, even wegluchten uit de ellende. Als ik werk hoef ik niet na te denken en ben ik puur bezig met de techniek voor een mooi resultaat. Daar word ik blij van. Geluismomentjes creëren, dat is toch een mooie reden om kunst te maken.”

BUBBELTJESPLASTIC EN ORIGAMI

Kunst maken en kunst kijken geeft Rosa voldoening én betekenis aan haar leven. Ze vindt het fantastisch om kunst van anderen te zien en te bewonderen. “Voor mij is dat

van levensbelang, een ontsnapping aan de problemen die er spelen in de wereld. In de coronatijd werden musea gesloten, dat vond ik zwaar. Ik heb kunst nodig. Ook alle culturele activiteiten vielen weg, zoals theater en film. Gelukkig is dat nu allemaal weer toegankelijk.” Naast inspiratie uit de natuur haalt Rosa ook ideeën voor fotografie uit haar directe omgeving. Denk aan aparte objecten en grappige of interessante materialen als bubbeltjesplastic, tule of gaas. “Ik heb veel origami, Japanse vouwkunst, gefotografeerd. Echt prachtig. Ik hou van Japan, de tradities en de natuur. Mensen fotografeer ik bijna niet. Ik ben niet zo blij met de mensheid op het moment, het is moeilijk om nog het mooie in de mens te zien. Bomen en planten zijn voor mij veel interessanter.”

CONSTANTE ONTDEKKINGSTOCHT

Rosa maakt wat ze mooi vindt én waar ze gelukkig van wordt. Het experimenteren met fotografische technieken vindt ze fascinerend. “Het is boeiend om steeds weer nieuwe methoden uit te proberen en te kijken wat allemaal mogelijk is. Op een zeker moment heb ik alles uitgetest en ga ik op zoek naar een andere techniek. Het is een constante ontdekkingstocht voor mij. Sommige kunstenaars gaan heel lang door op één thema, of werken binnen één bepaalde stijl en maken daar echt een studie van. Ik spring snel van het ene over op het andere, heel associatief. Dit is leuk denk ik dan, eens kijken wat ik daar allemaal mee kan. Steeds weer op zoek naar nieuwe uitdagingen, dat past bij mij. Als klein meisje was ik al zo, een beetje onrustig. Op school vonden ze dat ingewikkeld, de leraar wilde dat ik ging schaken om meer concentratievermogen te ontwikkelen. Ik zat graag in mijn eigen droomwereld. Misschien is dat nog steeds wel zo en dan vooral in een mooiere wereld”, zegt ze lachend. *

NIEUWSGIERIG HOE DE BEELDEN VAN CYANOTYPIE ONTSTAAN?

Rosa Navarro organiseert workshops. Ze geeft uitleg over het maken van fotogrammen met verschillende objecten en leert hoe je van een foto een blauwe print kan maken. Voor meer informatie: rmnararro_2000@yahoo.es of 06-27560977.

Tekst: Meta van der Meijden. Fotografer: Christhilde Klein.